

О. В. Савченко

Навчальний заклад

НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД – установа, що здійснює освітній процес із метою навчання, виховання та розвитку особистості. Нині разом із традиційним терміном «навчальний заклад» дедалі частіше, зокрема й у нормативних документах, використовують термін [«заклад освіти»](#), оскільки основною його метою є надання [освіти](#). Н. з. може бути заснований на державній, комунальній чи приватній формі власності відповідно до потреби в освітній діяльності на певній території за наявності необхідної матеріально-технічної, науково-методичної бази, педагогічних кадрів. Завдання Н. з. полягають у всебічному розвитку людини, її талантів, розумових і фізичних здібностей, вихованні високих моральних якостей, підготовці кваліфікованих фахівців.

Важливим елементом статусу Н. з. є його самоврядування (автономія). За українським освітнім законодавством їх поділяють на такі види:

- заклад вищої освіти (училище, технікум, коледж, інститут, університет, академія; див. [Вищий навчальний заклад](#)), що провадить освітню, наукову, наук.-технічну, інноваційну та методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, а також наукові установи, що здійснюють навчання здобувачів вищої освіти на 3-му освіт.-науковому рівні вищої освіти;
- професійно-технічний навчальний заклад (професійно-технічні та професійно-художні училища, центр професійно-технічної освіти, навчально-виробничий центр тощо), що забезпечує задоволення потреб громадян у профес.-технічній освіті, оволодінні кваліфікацією з певної професії, спеціальності відповідно до їхніх інтересів, здібностей та стану здоров'я;
- загальноосвітній навчальний заклад (середні школи 1–3 ступ., спец. школа, школа-інтернат, гімназія, ліцей, колегіум тощо; див. *Середній навчальний заклад*) та позашкільний заклад (палац, будинок, центр творчості, школа мистецтв, учнів. клуб, студія тощо), що належить до системи загальної середньої освіти;
- дошкільний навчальний заклад (дитячі ясла і садок, дитячий будинок тощо), що належить до системи дошкільної освіти.

Розрізняють також заклади післядипломної освіти (академія, інститут, центр підвищення

кваліфікації, перепідготовки) та заклади для самоосвіти громадян (бібліотека, клуб, лекторій).

Діяльність Н. з. регулюють Закони України «Про професійно-технічну освіту» (1998), «Про загальну середню освіту» (1999), «Про позашкільну освіту» (2000), «Про вищу освіту» (2014), «Про освіту» (2017), а також статuti відповідних закладів. Контроль за їхньою діяльністю здійснюють центр. і місцеві органи управління освітою, а також Державна служба якості освіти при Міністерстві освіти і науки України та Національне агентство з якості вищої освіти.

Бібліографічний опис:

Навчальний заклад / О. В. Савченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-71431>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).